

Mei 2009

Zijn er Europese (wetgevende) initiatieven op het gebied van radioactief afval?

Vraag

Onze provincie vraagt zich af of er Europese wetgevende of andere initiatieven zijn met betrekking tot het ondergronds opslaan van radioactief afval. Dit naar aanleiding van de commotie rond het ondergronds opslaan van CO₂ in de gemeente Barendrecht onlangs. We weten dat de Commissie hierover een richtlijn heeft voorgesteld in 2003, maar daarna is het stil gebleven. Kunnen we nog iets verwachten op dit gebied?

Antwoord

De Europese Commissie ontplooit op dit moment vier verschillende initiatieven op het gebied van nucleaire veiligheid en radioactief afval.

1. Allereerst een voorstel voor een kaderrichtlijn over nucleaire veiligheid, officieel de Richtlijn van de Raad (Euratom) houdende instelling van een communautair kader voor nucleaire veiligheid ([COM\(2008\) 790 definitief](#)). Hierin komt het opslaan van radioactief afval, vanwege de politieke gevoeligheid van dit thema, echter niet in voor.
2. Ten tweede de zogenaamde Europese groep op hoog niveau voor nucleaire veiligheid en afvalbeheer die is opgericht op 17 juli 2007. Deze groep heet inmiddels de European Nuclear Safety Regulator Group (ENSREG). Een subgroep van deze groep houdt zich bezig met radioactief afval. Voor de zomer van 2009 wordt een eerste paper met resultaten van deze groep verwacht.
3. Ten derde het Europees kernenergieforum (ENEF, European Nuclear Energy Forum) dat eind november 2007 is opgericht met het bevorderen van de uitwisseling van de beste praktijken als belangrijkste doel. Op 29 mei 2009 zal in Praag de vierde plenaire bijeenkomst van dit Forum plaatsvinden.
4. Ten slotte het Sustainable Nuclear Energy Technology Platform (SNE-TP) dat onder het Europese 7^e Kaderprogramma is opgericht. Het SNE-TP doet onderzoek naar het ondergronds opslaan van afvalstoffen, met als doel deze informatie beschikbaar te stellen aan alle Europese lidstaten.

Kortom, er wordt veel ondernomen door de Europese Commissie op het gebied van nucleaire energie. Hier maken wetgevende voorstellen op het gebied van radioactief afval en het ondergronds opslaan hiervan echter géén deel uit. Op dit gebied ligt de nadruk op onderzoek en het delen van informatie en goede voorbeelden.

Uitleg

Het Richtlijnvoorstel inzake nucleaire veiligheid uit 2008

Op het gebied van nucleaire energie is verschillende wetgeving al aangenomen, zoals verschillende richtlijnen en verordeningen omtrent het vervoer van nucleair afval, over toezicht op het vervoer en over management van nucleair afval. Dit laatste richtlijnvoorstel is nooit aangenomen op Europees niveau, en op 26 november 2008 heeft de Commissie een voorstel gedaan voor een Richtlijn over nucleaire veiligheid ter vervanging van het oude voorstel. Dit oude voorstel (COM (2004) 526) bevatte twee eerdere voorstellen in gewijzigde vorm, namelijk de richtlijn houdende vaststelling van de fundamentele verplichtingen en algemene beginselen op het gebied van de veiligheid van nucleaire installaties (COM (2003) 32-1) en een richtlijn inzake het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval (COM (2003) 32-2).

Het nieuwe voorstel van de Commissie (COM (2008) 790) concentreert zich op (reactor)veiligheid, en niet op radioactief afval. De tekst bevat bepalingen omtrent veiligheidseisen en -voorschriften voor

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.

praktijkvraag

nucleaire installaties. Over de behandeling van radioactief afval of over het ontmantelen van nucleaire installaties staan geen specifieke regels opgenomen in het richtlijnvoorstel. Afval is losgekoppeld van het huidige voorstel, omdat dit, samen met het reguleren van fondsen ten behoeve van ontmanteling, het belangrijkste politieke struikelblok vormde. Zie voor de verschillen tussen de richtlijnen het impact assessment van de Commissie (SEC(2008) 2892), pagina 30.

Samengevat houdt dit in dat, in tegenstelling tot 2004, er geen enkel wetgevend voorstel op het gebied van radioactief afval ter tafel ligt.

De European Nuclear Safety Regulators Group (ENSREG)

De ENSREG is de voormalig Europese groep op hoog niveau voor nucleaire veiligheid en afvalbeheer (hierna: GHN) en is een onafhankelijke expertgroep van senior ambtenaren uit alle lidstaten van de Europese Unie. De GHN is opgericht middels de Beschikking 2007/530/Euratom van 17 juli 2007 (PbEU L 195 van 27/07/2007, pagina 44 . 46). De doelstelling is het bijdragen tot de verwezenlijking van de communautaire doelstellingen inzake nucleaire veiligheid. Deze groep heeft ondersteund bij de totstandkoming van het nieuwe richtlijnvoorstel, en blijft functioneren om tot de verdere invulling van haar taken te komen.

De taken van de ENSREG zijn bij de oprichting beschreven als het verlenen van advies aan de Commissie (hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de Commissie) en het bieden van ondersteuning bij de geleidelijke ontwikkeling van onderlinge overeenstemming en, uiteindelijk, aanvullende Europese voorschriften inzake de veiligheid van nucleaire installaties en het veilige beheer van bestraalde splijtstof en radioactief afval. Daarnaast dient de ENSREG een faciliterende rol te spelen bij het overleg, de coördinatie en de samenwerking tussen nationale regelgevende instanties, belast met de veiligheid van de nucleaire installaties in de lidstaten, en zal bijdragen tot de opbouw van een EU-kader voor nucleaire veiligheid. Deze centrale rol is nogmaals bevestigd in het nieuwe richtlijnvoorstel, waarin wordt gesteld dat de ENSREG het centrale contactpunt voor de samenwerking tussen de regelgevingsinstanties dient te functioneren en als expertisepunt rond nucleaire veiligheid voor nationale autoriteiten.

Er functioneren onder de ENSREG drie subwerkgroepen waarvan één is opgericht voor ~~improvements in the decommissioning, radioactive waste management and spent fuel arrangements~~ De behandeling van ~~decommissioning~~ ontmanteling, is inmiddels overgenomen door een expertgroep van de Europese Commissie. In de zomer wordt het eerste rapport van de ENSREG en haar drie subwerkgroepen verwacht, waarin de vorderingen tot dan toe bekend zullen worden gemaakt. Bij de ENSREG zijn twee vertegenwoordigers van Nederland via het ministerie van VROM betrokken. Geen enkele Nederlander maakt deel uit van de subwerkgroep die zich richt op het beheer van radioactief afval.

Het Europees kernenergieforum (ENEF)

Het ENEF is tot stand gekomen als gevolg van een verzoek van de Europese Raad aan de Europese Commissie in maart 2007, dezelfde vergadering waar de ambitieuze doelen op het gebied van klimaat en energie werden aangenomen. De Raad verzocht de Commissie om samen met de lidstaten hernieuwbare energiebronnen te ontwikkelen, bijvoorbeeld via een uitgebreid forum inzake hernieuwbare energiebronnen, en de uitwisseling van de beste praktijken te bevorderen. Ook stelt zij dat stelt voor dat er een breed debat gevoerd wordt tussen alle belanghebbende partijen over de mogelijkheden en risico's van kernenergie. ENEF is ten behoeve van deze doelstellingen opgericht en vele verschillende belanghebbenden bij dit thema participeren in het forum, waaronder de industrie, NGO's en academici.

Na de eerste plenaire bijeenkomst van ENEF zijn drie subwerkgroepen opgericht waarvan één zich bezig houdt met risico's. Eén van de resultaten van deze werkgroep is een zogenaamde [roadmap to](#)

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.

praktijkvraag

[comprehensive long term radioactive waste management in the EU](#) Hierin worden essentiële elementen van nationale roadmaps genoemd, zoals een duidelijk politiek besluit om de mogelijkheden voor het ondergronds opslaan van radioactief afval te ontwikkelen en te implementeren, en het omzetten van deze besluiten in een wettelijk kader en een duidelijke organisatie.

Het ~~E~~uropean Sustainable Nuclear Energy Technology Platform (SNE-TP)

Omdat de Europese Commissie onderzoek en ontwikkeling naar nucleaire energie wil stimuleren is er onder het Europese 7^e Kaderprogramma een Technology Platform opgericht voor onderzoek naar duurzame nucleaire energie. Dit platform heeft eind 2008 een [Strategische Onderzoeksagenda](#) opgesteld, waar het onderzoeken van technieken voor het ondergronds opslaan van radioactief afval deel van uitmaakt. In deze onderzoeksagenda wordt gesproken van het ontwikkelen van ~~advanced~~ fuel cycles for waste minimisation and resource optimisation. Het platform benadrukt dat radioactief afval door het publiek vaak wordt ervaren als probleem zonder oplossing. Hiervan zegt het platform dat de technische uitvoerbaarheid en veiligheid van ondergrondse opslagplaatsen inmiddels onmiskenbaar is, en dat binnen tien jaar de eerste opslagplaatsen binnen de EU kunnen worden gerealiseerd (samenvatting van de Strategic Research Agenda, pagina 4).

Meer informatie

[Tekst richtlijnvoorstel](#) COM(2008) 790

[Samenvatting impact assessment](#) SEC(2008) 2892

Volg het wetgevingsproces van het richtlijnvoorstel COM(2008) 790 via [PreLex](#)

[Tekst oude richtlijnvoorstel](#) COM (2003) 32

[Website Europese Commissie](#) over Nucleaire Energie

[Website Europese Commissie](#) over ENSREG

[Website Europese Commissie](#) over het Europees Kernenergieforum

[Website van de ENEF](#) subwerkgroep mbt risico's

[Website van het SNETP](#)

[Conclusies van de Europese Raad](#) van maart 2007

[Eerdere praktijkvraag Europa decentraal](#) met betrekking tot berging van nucleair afval

[Dossier Milieu](#) van Europa decentraal